Lieta Nr.131021716
Lietas arhīva Nr. 1-0217-16/5

S P R I E D U M S
Rīgā 2016.gada 12.augustā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnesis E.Ernstsons rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu SIA "Borts 126", reģistrācijas Nr.40103595911, sūdzībā par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2016.gada 18.marta lēmumu Nr.672.

A p r a k s t o š ā

2016.gada 12.janvārī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols – paziņojums Nr.112051316 (turpmāk – protokollēmums) par Ceļu satiksmes noteikumu 121.11.apakšpunkta prasību neievērošanu, kvalificējot administratīvo pārkāpumu atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktam un transportlīdzekļa vadītājam uzliekot naudas sodu 40 *euro* apmērā.

Protokollēmumā norādīts, ka 2016.gada 12.janvārī plkst.10.59 transportlīdzeklis TOYOTA VERSO, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/ (turpmāk – Transportlīdzeklis), bija novietots stāvēšanai /adrese/, Rīgā, 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Protokollēmumu SIA "Borts 126" (turpmāk – sūdzības iesniedzēja) pārsūdzēja un ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes (turpmāk – Iestāde) 2016.gada 18.marta lēmumu Nr.672 (turpmāk – Lēmums) tas atstāts negrozīts.

Sūdzības iesniedzējs, nepiekrītot Lēmumam, to pārsūdzēja Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā, lūdzot to atcelt turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka Lēmumā norādīts, ka jāpastāv vienlaicīgi diviem nosacījumiem, proti, transportlīdzeklis apturēts uz laiku, kas nav ilgāks par piecām minūtēm un tas ir saistīts ar pasažieru iekāpšanu vai izkāpšanu. No lietā esošajām fotofiksācijām neizriet un tie neizslēdz iepriekš minētos nosacījumus. Apstāklis, ka fiksētajos fotouzņēmumos nav redzama neviena persona, kas iekāptu vai izkāptu no taksometra, neliecina par to, ka no vieglā taksometra netika izlaists vai sagaidīts (iekāpšanai) pasažieris.

Sūdzības iesniedzēja ieskatā fotofiksācijas lietā pierāda tikai faktu, kas fiksēts mirkļa tvērumā, savukārt, lai pierādītu lietā būtiskus apstākļus un piepildītu normas sastāvu, nepieciešama video fiksācija, kurā būtu atspoguļots administratīvā pārkāpuma sastāvs – vieglais taksometrs ir apstājies uz laiku, kas ir ilgāks par piecām minūtēm un piecu minūšu laikā nenotiek pasažiera iekāpšana vai izkāpšana no taksometra.

Sūdzības iesniedzēja nav lūgusi izskatīt sūdzību mutvārdu procesā, līdz ar ko, tiesa saskaņā ar Latvijas APK 289.^{6}panta nosacījumiem nozīmēja lietas izskatīšanu rakstveida procesā, dodot laiku rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai tiesā, paziņojot lietas dalībniekiem sprieduma pieejamības datumu, kā arī izskaidrojot Latvijas APK 260., 289.^{2}, 289.^{6}panta ceturtajā daļā ietvertās tiesības, bet pamats tiesai pēc savas iniciatīvas pieņemt lēmumu par sūdzības izskatīšanu tiesas sēdē nebija objektīvi konstatējams. Līdz tiesas noteiktajam termiņam – 2016.gada 7.jūlijam, no lietas dalībniekiem nav saņemti lūgumi izskatīt lietu tiesas sēdē, nav pieteikts noraidījums tiesnesim, nav saņemti lūgumi un paskaidrojumi.

M o t ī v u d a ļ

Pārbaudījusi un novērtējusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, pārsūdzētā Lēmuma tiesiskumu un pamatotību kopsakarā ar sūdzībā ietvertajiem argumentiem, tiesa atzīst, ka Lēmums atstājams negrozīts, bet sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{6} panta septīto daļu tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, izlemj šādus jautājumus: 1) vai ir noticis administratīvais pārkāpums; 2) vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā; 3) vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu; 4) vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību; 5) kāds administratīvais sods piemērojams personai; 6) vai apmierināms pieteikums par zaudējumu atlīdzību, kam par labu un kādā apmērā tas piedzenams; 7) kā rīkoties ar lietiskajiem pierādījumiem un citām administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā izņemtajām lietām, mantām un piemēroto garantijas naudu.

Tiesa konkrētajā lietā nekonstatē Latvijas APK 289.^{12} panta pirmajā daļā norādītos pamatus, lai pēc savas iniciatīvas lemtu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu un lietas nosūtīšanu jaunai izskatīšanai.

Administratīvā pārkāpuma protokolā – paziņojumā Nr.112051316 norādīts, ka 2016.gada 12.janvārī plkst.10.59 Transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai /adrese/, Rīgā, 326.ceļa zīmes darbības zonā, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 121.11.apakšpunkta prasības. Administratīvais pārkāpums kvalificēts atbilstoši Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktam un uzlikts naudas sodu 40 *euro* apmērā.

Latvijas APK 272.pants noteic, ka institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Latvijas APK 7.pants noteic, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktā kārtībā, un lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

Latvijas APK 243.pants paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Tiesa secina, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts.

Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā ir paredzēta administratīvā atbildība par stāvēšanu 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 121.11.apakšpunktu aizliegts apstāties un stāvēt 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Tādējādi, lai varētu konstatēt Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punkta pārkāpumu, ir jākonstatē, ka Transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka protokollēmumā norādītajā vietā un laikā Transportlīdzeklis bija novietots 326.ceļa zīmes darbības zonā. Lietā ir strīds par to, vai ir izdarīts Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā paredzētais administratīvais pārkāpums.

Latvijas APK 289.^{6}panta piektā un sestā daļa nosaka, ka tiesa tieši pārbauda pierādījumus lietā. Tiesa nav tiesīga pēc savas iniciatīvas iegūt pierādījumus un tos pārbaudīt.

Vienīgi tiesa var noteikt, kuri pierādījumi ir nozīmīgi lietā būtisku faktu vai apstākļu noskaidrošanai. Tiesa var ņemt vērā arī, vai pierādījumi lietā ir pietiekami, kā arī vai citi pierādījumi nav lieki un nevajadzīgi apgrūtinoši lietas izskatīšanai. Tas vien, ka procesa dalībnieka un tiesas viedoklis par lietas izspriešanai nepieciešamajiem pierādījumiem atšķiras, nevar būt par pamatu secinājumam, ka tiesa nav pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietā esošos pierādījums (*Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 24.maija spriedums lietā Nr.SKA-219/2007 11.apakšpunkts*).

Izvērtējot konkrētās lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, sūdzībā un Lēmumā norādītos argumentus un lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka Iestāde, atbilstoši Latvijas APK normām, ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētījusi visus lietas apstākļus to kopumā, pārbaudījusi un novērtējusi administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus un, konstatējot administratīvo pārkāpumu esamību, pieņēmusi tiesisku un pamatotu Lēmumu, atzīstot, ka ir izdarīts Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā paredzētais administratīvais pārkāpums. Tiesa uzskata, ka iestādes Lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tāpēc pievienojas Lēmumā paustajai argumentācijai, līdz ar to atkārtoti spriedumā nenorāda, pamatojoties uz Latvijas APK 289.^{13}panta trešo daļu. Tāpat tiesa, iepazīstoties ar lietas materiāliem, nekonstatē, ka Iestāde administratīvās lietas izskatīšanas procesā būtu izdarījusi būtiskus procesuālus pārkāpumus, kas būtu par pamatu Lēmuma atcelšanai.

Tiesa konstatē, ka iesniegtā sūdzība faktiski balstīta uz tiem pašiem argumentiem, kurus sūdzības iesniedzēja norādīja sākotnējā sūdzībā Iestādei. Tiesā netika iesniegti tādi jauni pierādījumi, kas nebūtu zināmi pieņemot Lēmumu Iestādē un kas varētu būtiski mainīt izskatāmās lietas rezultātu.

Papildus par sūdzībā ietvertajiem argumentiem tiesa norāda turpmāk minētos apsvērumus.

Tiesa uzskata par nepamatotu sūdzības iesniedzējas pausto apgalvojumu, ka Transportlīdzeklis netika novietots pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumus un nav Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva, jo nepieciešams fiksēt, ka Transportlīdzeklis ir apstājies uz laiku, kas ir ilgāks par piecām minūtēm, un piecu minūšu laikā nenotiek pasažieru iekāpšana vai izkāpšana no taksometra.

Ceļu satiksmes noteikumu 2.4.apakšpunktā noteikts, ka apstāšanās ir transportlīdzekļa apturēšana uz laiku, kas nepārsniedz piecas minūtes, ja tā ir nepieciešama pasažieru iekāpšanai transportlīdzeklī vai izkāpšanai no tā, kravas iekraušanai transportlīdzeklī vai izkraušanai no tā.

Savukārt šo noteikumu 2.27.apakšpunktā noteikts, ka stāvēšana ir transportlīdzekļa apturēšana, ja tā nav saistīta ar pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā, kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā, kā arī transportlīdzekļa apturēšana uz laiku, kas pārsniedz piecas minūtes, ja tā ir saistīta ar pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā, kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā.

Tādējādi no citētajām tiesību normām izriet, ka apstāšanās ir tikai tajos gadījumos, kad vienlīdz ir ievērots transportlīdzekļa apturēšanas laiks (nepārsniedz piecas minūtes) un šajā laikā vienlaikus notiek pasažieru iekāpšana vai izkāpšana no transportlīdzekļa vai kravas iekraušana vai izkraušana no tās.

No lietas materiāliem izriet, ka Transportlīdzekļa vadītājs neatradās pārkāpuma konstatēšanas vietā, pārkāpuma konstatēšanas vietā nenotika nekādas aktīvas darbības, kas liecinātu par pasažieru iekāpšanu Transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā, un nenotika arī kravas iekraušana Transportlīdzeklī vai izkraušana no tā.

Tādējādi, ja Transportlīdzekļa novietošanas vietā nenotiek minētās darbības, tad ir konstatējams, ka Transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai.

Līdz ar to lietā ir pierādīts fakts, ka konkrētajā gadījumā Transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai 326.ceļas zīmes darbības zonā, tādējādi konstatējams Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā paredzētais administratīvais pārkāpums.

Administratīvā soda uzlikšanu reglamentē Latvijas APK 32.pants, kurš noteic, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem (pirmā daļa). Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus (otrā daļa).

Tiesa konstatē, ka naudas sods 40 *euro* apmērā piemērots Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punkta sankcijas ietvaros, kas neparedz rīcības brīvību attiecībā uz piemērojamā soda apmēru.

No Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā secināms, ka, pastāvot noteiktiem faktiskiem apstākļiem, ir iespējamas tikai viena veida stingri noteiktas tiesiskās sekas, proti, par stāvēšanu 326.ceļa zīmes darbības zonā, transportlīdzekļa vadītājam ir piemērojams naudas sods, kuram likumdevējs tika noteicis konkrētu apmēru - 40 *euro*.

Likumdevējs par konkrēto pārkāpumu ir noteicis tikai vienu iespējamu soda veidu un apmēru. Šādās situācijās tiek pieņemts, ka likumdevējs, pieņemot konkrēto tiesību normu, jau ir izvērtējis sabiedrības un atsevišķās personas tiesiskās intereses, un atsevišķi šo interešu samērīgums un normas lietderīgums tās piemērotājam nav jāapsver *(sk. sal. Augstākās tiesas Senāta 2004. gada 9. marta spriedumu lietā Nr. SKA-10, 2004. gada 19. oktobra spriedumu lietā Nr. SKA-176)*.

Tādējādi likumdevējs nav piešķīris Iestādei tiesības veikt lietderības apsvērumus ar mērķi radīt individuālus lēmumus, līdz ar to iestādei, uzliekot naudas sodu lietderības apsvērumi nav jāizdara, un jāizvērtē personas mantiskais stāvoklis, atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi, jo šādam vērtējumam lietā nav juridiskas nozīmes. Līdz ar ko tiesa uzskata, ka uzliktais administratīvais sods ir tiesisks un pamatots.

Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus, atzīst, ka nav pamata sūdzības iesniedzējas izdarīto administratīvo pārkāpumu atzīt par maznozīmīgu un atbrīvot viņu no administratīvās atbildības.

Latvijas APK 21.pants noteic, ka, ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, ir tiesīga neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsākto lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu. Ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz četrdesmit *euro* un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka administratīvais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, ja, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā administratīvā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga. Citiem vārdiem, izdarītais pārkāpums ir tik nebūtisks, ka par to pārkāpējam nav nepieciešams uzlikt sodu, bet ir pietiekami

izteikt mutvārdu aizrādījumu, kas ir preventīvs (audzinoša rakstura) līdzeklis, kas vērsts uz to, lai persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, saprastu savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļautu (skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 12.februāra spriedums lietā Nr.SKA-15/2009).

No šajā spriedumā paustajām atziņām secināms, ka personu var atbrīvot no administratīvās atbildības, ja to pieļauj konkrētās lietas sevišķie apstākļi, kas šo konkrēto gadījumu nošķir no citiem gadījumiem un no sankciju paredzošajā tiesību normā noteiktā pārkāpuma kā tāda.

Vērtējot minēto, tiesa secina, ka Latvijas APK 21.panta otrajā daļā minēto nosacījumu iestāšanās vēl nenozīmē, ka pārkāpums uzreiz atzīstams par maznozīmīgu, bet gan to, ka minētie nosacījumi ir obligāti, lai izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, vispār rastos pamats un tiesības izvērtēt jautājumu par personas atbrīvošanu no administratīvās atbildības.

Saskaņā ar Latvijas APK 22.pantu administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Ceļu satiksmē izdarītais administratīvais pārkāpums var tikt atzīts par maznozīmīgu, ja pastāv Latvijas APK 21.panta otrajā daļā noteiktie obligātie priekšnosacījumi. Tomēr, lai pārkāpumu atzītu par maznozīmīgu, papildus obligāto priekšnosacījumu konstatēšanai iestādei ir jāizvērtē Latvijas APK 32.panta otrajā daļā minētie apstākļi: pārkāpuma raksturs, pārkāpēja personība, viņa vainas pakāpe, mantiskais stāvoklis, atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi, kā arī jāvērtē lietderības apsvērumi saskaņā ar Latvijas APK 22.pantā noteikto administratīvā soda mērķi. No minētā secināms, ka Latvijas APK 21.pants piešķir Iestādei un tiesai izvēli izvērtēt, vai Latvijas APK 22.un 32.pantā noteiktā mērķa sasniegšanai ir nepieciešams saukt pārkāpēju pie administratīvās atbildības, vai arī mērķi ir iespējams sasniegt, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Vērtējot sūdzību, tiesa secina, ka sūdzības iesniedzēja nav minējusi apstākļus, kas būtu atzīstami par īpašiem tādā nozīmē, lai izskatāmo gadījumu atzītu par izņēmuma gadījumu, attiecībā par kuru būtu pamats atbrīvot no administratīvās atbildības, un tiesa no lietas apstākļiem tādus arī nekonstatē.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējami tādi priekšnosacījumi, lai izdarīto administratīvo pārkāpumu atzītu par tik nebūtisku, kas būtu par pamatu Lēmuma atcelšanai, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz norādītajiem apsvērumiem, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Lēmums administratīvā pārkāpuma lietā ir pamatots un tiesisks, tādējādi atstājams negrozīts, bet sūdzības iesniedzējas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

R e z o l u t ī v ā

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu un 289.[13]pantu, tiesa

n o s p r i e d a

atstāt negrozītu Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2016.gada 18.marta lēmumu Nr.672, bet SIA "Borts 126" sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Sprieduma sastādīšanas un pieejamības diena 2016.gada 12.augusts. Faktiskais sprieduma sastādīšanas datums 2016.gada 23.augusts.

Saskaņā ar Paziņošanas likuma 8.panta trešo daļu dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Tiesnesis E.Ernstsons